

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Krakowie

P/16/099

LKR.410.005.09.2016

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

<i>Numer i tytuł kontroli</i>	P/16/099 – Bezpieczeństwo i higiena nauczania w szkołach publicznych ¹
<i>Jednostka przeprowadzająca kontrolę</i>	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie
<i>Kontroler</i>	Katarzyna Bielańska, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 9/2016 z 8 kwietnia 2016 r. (dowód: akta kontroli str. 1)
<i>Jednostka kontrolowana</i>	Szkoła Podstawowa nr 2 im. Marii Konopnickiej w Miechowie, os. Generała Władysława Sikorskiego 15a, 32-200 Miechów (Szkoła)
<i>Kierownik jednostki kontrolowanej</i>	Aleksandra Dróżdź, dyrektor Szkoły (dowód: akta kontroli str. 2)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna²

W okresie objętym kontrolą nie wszystkim uczniom Szkoła zorganizowała warunki nauczania z zachowaniem zasad higieny procesu nauczania.

Teren i budynki Szkoły spełniały obowiązujące wymogi. Zadbano o odpowiedni stan sanitarny pomieszczeń i o właściwą dobór mebli w salach szkolnych. Pozytywnie należy ocenić zapewnienie przez Szkołę dostępu do biblioteki, świetlicy, obiektów sportowych i pomocy przedlekarskiej, a także możliwość spożycia gorącego posiłku na stołówce szkolnej. Uczniom podczas korzystania z komputerów szkolnych zapewniono skuteczną ochronę przed dostępem do niepożądanych treści w Internecie jak również możliwość pozostawiania podręczników i przyborów w pomieszczeniach odpowiednio dozorowanych. Zaznaczyć jednak należy, że waga tornistrów tylko 42% uczniów nie przekraczała 10% ich masy ciała, co świadczy o konieczności systematycznego edukowania dzieci i rodziców o skutkach noszenia zbyt ciężkich tornistrów.

Kontrola NIK wykazała jednakże, że pomimo iż zajęcia rozpoczynały się o stałej porze, a różnica liczby godzin lekcyjnych pomiędzy kolejnymi dniami tygodnia nie była większa niż jedna godzina, to jednak nie wszystkim uczniom zorganizowano naukę zgodnie z zasadami higieny procesu nauczania. W planach lekcji 72% zbadanych oddziałów nie uwzględniono zasady naprzemiennego rozmieszczenia zajęć o różnym stopniu i charakterze, a w 42% z nich stwierdzono przypadki lokowania przedmiotów wymagających zwiększonej koncentracji na ostatnich godzinach lekcyjnych.

¹ Kontrolą objęto rok szkolny 2015/2016 do dnia zakończenia czynności kontrolnych, tj. do 1 czerwca 2016 r.

² Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie. W niniejszym wystąpieniu zastosowano ocenę opisową.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Organizacja pracy uczniów

Opis stanu faktycznego

W Szkole, według stanu na 30 września 2015 r., uczyło się 365 uczniów (w tym 90 spoza obwodu) w 16 oddziałach szkolnych³. Liczebność uczniów w poszczególnych oddziałach zawierała się w przedziale od 18 do 28 uczniów, przy czym w oddziałach klas I-II nie przekraczała 25, tj. limitu określonego w art. 61 ust. 3 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty⁴. W Szkole nauczanie odbywa się w systemie jednozmianowym. Zajęcia rozpoczynały się o godzinie 8⁰⁰ i kończyły o 14²⁵.

(dowód: akta kontroli str. 25-26)

Kontrola organizacji pracy uczniów pod kątem tworzenia rozkładów zajęć zgodnie z zasadami organizacji pracy umysłowej ucznia przeprowadzona w odniesieniu do planów lekcji wykazała, że:

- zajęcia rozpoczynały się o stałej porze (8⁰⁰), a różnica liczby godzin lekcyjnych pomiędzy kolejnymi dniami tygodnia nie była większa niż jedna godzina;
- ulokowanie zajęć wymagających zwiększonej koncentracji nie później niż na piątą godzinę lekcyjną stwierdzono w planach lekcji czterech oddziałów klas IV-VI (matematyka, przyroda) na siedem badanych;
- w dwóch oddziałach (28,6%) nie wystąpiła kumulacja w jednym dniu przedmiotów wymagających zwiększonej koncentracji, bądź wyłącznie przedmiotów niewymagających takiej koncentracji.

Długość przerw pomiędzy zajęciami wynosiła 10 minut, z wyjątkiem przerwy po piątą godzinę lekcyjną, która wynosiła 20 minut (przerwa przeznaczona m.in. na spożywanie posiłku).

(dowód: akta kontroli str. 14-18, 33)

Ustalone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w zakresie organizacji pracy uczniów stwierdzono nieprawidłowość, polegającą na opracowaniu niektórych rozkładów zajęć lekcyjnych w sposób nieuwzględniający części zasad higieny pracy umysłowej, w tym w planach lekcji:

- trzech z siedmiu kontrolowanych oddziałów (42%) zajęcia wymagające zwiększonej koncentracji (matematyka, przyroda) zaplanowano po piątą godzinę lekcyjną, co stanowiło naruszenie zasad higieny pracy umysłowej⁵;
- pięciu z siedmiu badanych oddziałów (71,4%) nie uwzględniono zasady naprzemiennego rozmieszczania w danym dniu zajęć o różnym stopniu trudności i o różnym charakterze (zajęcia z matematyki, czy przyrody planowane były bezpośrednio po sobie)⁶;

Stanowiło to naruszenie § 10 ust. 3 załącznika nr 2 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola i publicznych szkół⁷ i § 4 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach⁸, zgodnie z którymi w tygodniowym rozkładzie zajęć dydaktyczno-wychowawczych uwzględnia się zasady ochrony zdrowia i higieny pracy oraz potrzebę równomiernego obciążenia zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia.

Dyrektor Szkoły wyjaśniła, że ulokowanie przedmiotów wymagających pracy statycznej i długotrwałej koncentracji po piątą lekcję oraz występowanie tych przedmiotów w tzw. blokach w części oddziałów klas IV-VI związane było między innymi z:

³ Ogółem do Szkoły uczęszczało 434 dzieci i uczniów, w tym w trzech oddziałach przedszkolnych 69 dzieci i 365 uczniów w klasach I-VI. Oddziałów klas I-III było dziewięć a oddziałów klas IV-VI siedem.

⁴ Dz. U. z 2015 r., poz. 2156 ze zm., dalej: ustawa o systemie oświaty.

⁵ Klasy: Va, Vb, VIb.

⁶ Klasy: IVa, Va, Vb, VIa, VIb.

⁷ Dz. U. Nr 61, poz. 624, ze zm.; dalej: rozporządzenie w sprawie ramowych statutów.

⁸ Dz.U. z 2003 Nr 6, poz. 69 ze zm., dalej: rozporządzenie w sprawie bezpieczeństwa i higieny.

- organizacją zajęć wychowania fizycznego na basenie w określonych godzinach i dniach oraz na hali sportowej użytkowanej wspólnie z Gimnazjum nr 1 im. Macieja Miechowity;
- zatrudnieniem na zastępstwo nauczyciela matematyki pracującego jednocześnie w innej szkole, jak również zwiększeniem wymiaru godzin lekcji z matematyki w klasach szóstych o dodatkową godzinę, co zwiększyło liczbę godzin tego przedmiotu z czterech do pięciu tygodniowo.

(dowód: akta kontroli str. 102, 104)

Ocena cząstkowa

W Szkole nie wszystkim uczniom zorganizowano naukę w sposób zgodny z zasadami higieny procesu nauczania, bowiem w planach lekcji 42% zbadanych oddziałów stwierdzono przypadki lokowania przedmiotów wymagających zwiększonej koncentracji na ostatnich godzinach lekcyjnych, a w 72% oddziałów nie uwzględniono zasady naprzemiennego rozmieszczenia zajęć o różnym stopniu trudności i charakterze.

2. Zapewnienie bezpiecznych i higienicznych warunków pobytu uczniów w Szkole

Opis stanu faktycznego

2.1. Dostęp uczniów do biblioteki, świetlicy oraz zespołu urządzeń rekreacyjno-sportowych

Szkoła, zgodnie z art. 67 ust. 1 pkt. 2, 3 i 5 ustawy o systemie oświaty, zapewniła uczniom możliwość korzystania z:

- biblioteki, dostępnej od poniedziałku do piątku w godzinach od 8⁰⁰ do 16⁰⁰;
- świetlicy wraz z wyznaczonymi do zajęć świetlicy salami o łącznej powierzchni 196 m², czynnymi od poniedziałku do piątku w godzinach od 7⁰⁰ do 16⁰⁰, z których w roku szkolnym 2015/2016 korzystało 123 uczniów klas I-VI⁹;
- zespołu urządzeń sportowych i rekreacyjnych, w skład których wchodziły: hala sportowa, dwie sale gimnastyczne, boisko „Orlik”, w tym boisko do piłki nożnej i boisko wielofunkcyjne, plac zabaw i miejsce zabaw¹⁰;
- w ramach zajęć z wychowania fizycznego naukę i doskonalenie pływania na krytej pływalni w Centrum Kultury i Sportu w Miechowie.

Zasady korzystania z urządzeń rekreacyjno-sportowych oraz ich stan techniczny spełniały wymogi bezpieczeństwa, określone w § 31 ust. 4 i 6 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny. Bramki i kosze do gry były zamocowane na stałe, a przed wejściem (lub na terenie) do poszczególnych pomieszczeń, wykorzystywanych do zajęć rekreacyjno-sportowych, zamieszczono tablice informujące o zasadach bezpiecznego użytkowania (w tym o możliwości korzystania z tych urządzeń wyłącznie pod nadzorem osób dorosłych). Uczniowie na zajęciach wychowania fizycznego mieli do dyspozycji sprzęt sportowy¹¹, będący w dobrym stanie technicznym.

(dowód: akta kontroli str. 27-28, 40-42, 50)

2.2. Teren Szkoły i pomieszczenia sanitarnohigieniczne

Teren szkoły, zgodnie z wymogami § 7 ust. 1 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny, był ogrodzony. Zapewniono na nim właściwe oświetlenie, równą nawierzchnię dróg i przejść, występujące otwory kanalizacyjne i studzienki były zakryte odpowiednimi pokrywami, a wyjście poza teren Szkoły kierowało bezpośrednio na oznakowane pasami i znakami drogowymi, przejście dla pieszych usytuowane w ciągu drogi osiedlowej. Schody wewnątrz budynków, stosownie do wymogu § 16 ust. 1 ww. rozporządzenia zostały wyposażone w balustrady z poręczami zabezpieczonymi przed ewentualnym zsuwaniem się, a przestrzenie pomiędzy biegami schodów były zamknięte kratami. Ponadto pomieszczenia, do których wzbroniony jest dostęp osobom nieuprawnionym były odpowiednio oznakowane i zabezpieczone. Zgodnie z § 5 ww. rozporządzenia drogi ewakuacyjne w Szkole były oznakowane w sposób wyraźny i trwałe, a plany ewakuacji

⁹Liczba dzieci pozostających pod opieką jednego nauczyciela wynosiła od 8-20 uczniów. Zajęcia opiekuńcze odbywały się głównie na piątej i szóstej lekcji w kilku salach jednocześnie. Szkoła zapewniła wszystkim dzieciom dowożonym (74) możliwość korzystania ze świetlicy oraz na wniosek rodziców, dzieciom których obydwoje rodziców pracuje.

¹⁰Plac zabaw i miejsce zabaw z programu „Radosna szkoła”.

¹¹Różnego rodzaju piłki lekarskie i do gier zespołowych, kije i bramki do unihokeja, pacholki, tyczki i drabiny koordynacyjne, skrzynie, materace gimnastyczne.

umieszczone zostały na każdej kondygnacji, w miejscach łatwo dostępnych. W październiku 2015 roku, stosownie do wymogu § 17 ust. 2 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów¹², przeprowadzono próbną ewakuację uczniów i personelu Szkoły, w której uczestniczyły 373 osoby.

(dowód: akta kontroli, str. 12-13, 40-42)

W pomieszczeniach sanitarnohigienicznych, stosownie do § 8 ust. 1 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny, zapewniono ciepłą i zimną wodę oraz środki higieny osobistej. Urządzenia sanitarnohigieniczne¹³ były utrzymane w czystości i w stanie pełnej sprawności technicznej. Kontrola przeprowadzona na zlecenie NIK przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Miechowie (PPIS) nie wykazała nieprawidłowości w stanie sanitarnym Szkoły.

(dowód: akta kontroli str. 40-42, 71)

2.3. Meble edukacyjne i sale lekcyjne

Kontrola PPIS wykazała, że wszyscy badani uczniowie korzystali z mebli edukacyjnych dostosowanych do ich wzrostu i posiadających wymagane certyfikaty¹⁴.

(dowód: akta kontroli str. 71)

Powierzchnia 17 z 19 sal lekcyjnych zapewniała w pełni bezpieczne i higieniczne warunki nauki (na jednego ucznia przypadło od 2,1 do 7,1 m²). W pozostałych dwóch salach powierzchnia na jednego ucznia wynosiła 1,4 i 1,8 m².

Dyrektor Szkoły wyjaśniła, że zagospodarowanie na potrzeby klas wszystkich sal zapewniło uczniom naukę na jednej zmianie. W planie lekcji uwzględniono zmianę sal lekcyjnych dla klas IVa, IVb i Vc uczących się w mniejszych salach w poszczególne dni tygodnia. Uczniowie tych klas w salach o powierzchni poniżej 2m² przypadających na jednego ucznia w stosunku do tygodniowego wymiaru zajęć przebywają 9 godzin, co stanowi 33% ogólnej liczby godzin wynikających ze szkolnego planu nauczania. Przyjęcie nielicznej grupy dzieci spoza obwodu szkoły dało możliwość utworzenia klas o mniejszej liczebności.

(dowód: akta kontroli str. 29-30, 102, 104-105)

Sale lekcyjne klas I-III były dostosowane do wymogów prowadzenia edukacji wczesnoszkolnej (wydzielona część edukacyjna wyposażona w certyfikowane pomoce dydaktyczne zgodne z podstawą programową oraz rekreacyjna). Uczniowie klas I-III uczyli się w oddzielnym budynku dydaktycznym (A), przeznaczonym wyłącznie dla młodszych uczniów i dzieci.

(dowód: akta kontroli str. 40, 70-73, 96, 99, 105)

2.4. Żywnienie uczniów

W Szkole, zgodnie z art. 67a ust. 1 ustawy o systemie oświaty oraz § 10 ust. 2 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny, zorganizowano stołówkę¹⁵, w której spożywane były gorące posiłki (dowożone do placówki przez firmę cateringową). Przeprowadzona przez PPIS kontrola stanu sanitarnego kuchni (wykorzystywanej do wydawania posiłków) i jadalni nie wykazała nieprawidłowości.

(dowód: akta kontroli str. 95-101)

2.5. Możliwość pozostawiania podręczników i ubrań

Uczniom Szkoły zapewniono możliwość pozostawienia odzieży wierzchniej w szatni zlokalizowanej w podpiwniczeniu budynku. Pomieszczenie szatni podzielone było na boksy, przypisane poszczególnym oddziałom. W każdej z wydzielonych części znajdowały się ławki i zamontowane były wieszaki na odzież.

(dowód: akta kontroli str. 40-41)

¹² Dz. U. Nr 109, poz. 719.

¹³ W budynku dydaktycznym A przeznaczonym do prowadzenia zajęć dla klas I-III wyposażenie łazienek dostosowane było do wzrostu dzieci.

¹⁴ Badaniem dostosowania do ergonomii objęto 253 uczniów.

¹⁵ Szkoły: podstawowa i gimnazjum połączone są budynkami zlokalizowanymi na wspólnie użytkowanym terenie. Stołówka szkolna usytuowana jest w budynku użytkowanym przez szkołę podstawową.

Zgodnie z § 4a rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny Szkoła zapewniła uczniom klas I-III możliwość pozostawienia części podręczników i przyborów szkolnych w klasach na regałach a uczniom klas IV-VI na świetlicy szkolnej oraz również w salach lekcyjnych na regałach w miejscach do tego wyznaczonych i dozorowanych.

(dowód: akta kontroli str. 40-41, 103, 105)

Przeprowadzona przez PPIS kontrola masy ciała uczniów i ciężaru tornistrów wykazała, że na 253 uczniów objętych kontrolą (z oddziałów klas I-VI), ciężar 44% tornistrów badanych uczniów nie przekraczał 10% masy ich ciała, ciężar 39% tornistrów mieścił się w wysokiej normie obciążenia ucznia (od 10% do 15%), a 17% ciężaru badanych tornistrów uczniów przekraczało wysoką normę obciążenia tj. powyżej 15% masy ciała ucznia. Przekroczenie wysokiej normy obciążenia tornistrów stwierdzono w grupie 43 uczniów, w tym u 24 uczniów z klas I-III i u 19 z klas IV-VI, co stanowiło odpowiednio 56% i 44% w tych oddziałach.

Dyrektor Szkoły wyjaśniła, że w ramach działań na „rzecz lekkich tornistrów” udostępniła uczniom możliwość pozostawiania w szkole książek i przyborów szkolnych w miejscach odpowiednio dozorowanych. Ilość miejsca na pozostawianie podręczników jest wystarczająca. Uczniowie szczególnie w klasach młodszych często przynoszą do szkoły zabawki i inne ulubione przedmioty. Starsi uczniowie ze względu na odrabianie lekcji i naukę w domu nie chcą zostawiać podręczników w szkole. W celu zmniejszenia obciążenia uczniów ciężarem tornistrów wychowawcy klas na wywiadówkach zasygnalizowali rodzicom potrzebę zwrócenia uwagi na ciężar i zawartość tornistrów. Dyrekcja szkoły, po kontroli PPIS zdecydowała o przeprowadzeniu wewnętrznej kontroli obciążenia uczniów ciężarem tornistrów¹⁶.

(dowód: akta kontroli str. 80-94, 103, 105)

2.6. Dostęp do Internetu i gabinetu profilaktyki zdrowotnej

W szkolnej pracowni informatycznej znajdowało się 30 stanowisk komputerowych z dostępem do Internetu. Szkoła nie udostępniała uczniom możliwości korzystania z sieci Wi-Fi. Dostęp w Internecie do treści niepożądanych zabezpieczono poprzez filtrowanie treści wyszukiwanych za pomocą oprogramowania do kontroli rodzicielskiej Motyl¹⁷, który między innymi filtruje strony zawierające niepożądane treści oraz blokuje dostęp do czatów, bramek SMS i kontroluje dostęp do komunikatorów. Ponadto program rejestruje interwencje z powodu wykonania czynności niedozwolonej. Niezależnie od ww. programu w Szkole zainstalowano urządzenie do ochrony sieci komputerowej Cyberroam CR15wiNG – zaawansowany firewall.

Dokonana w trakcie kontroli weryfikacja skuteczności zainstalowanego oprogramowania na komputerach udostępnionych uczniom nie wykazała nieprawidłowości w zabezpieczeniu uczniów przed dostępem do niepożądanych treści, stanowiących zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju.

Zgodnie ze statutem Szkoły, uczniowie mieli zakaz używania telefonów komórkowych i innych urządzeń elektronicznych podczas zajęć edukacyjnych.

(dowód: akta kontroli str. 3, 32, 67-69)

Gimnazjum w zakresie, o którym mowa w art. 67 ust. 1 pkt 4 ustawy o systemie oświaty, zapewniało uczniom pomoc przedlekarską. Uczniowie mieli możliwość korzystania z pomocy pielęgniarki medycyny szkolnej w gabinecie medycznym. Gabinet był czynny od poniedziałku do piątku w godz. od 7⁰⁰ do 14³⁵.

Stosownie do § 20 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny, sekretariat, pokój nauczycielski, pokój nauczycieli wychowania fizycznego i gabinet medyczny zaopatrzone w stacjonarne apteczki pierwszej pomocy z instrukcjami jej udzielania. Dodatkowo w pokoju nauczycieli wychowania fizycznego umieszczone były dwie apteczki przenośne. Zawartość tych apteczek stanowiły: opatrunki, bandaż, plastry, chusty trójkątne, opaski elastyczne, koce ratunkowe termoizolacyjne, rękawiczki lateksowe, nożyczki, maseczka do sztucznego oddychania, a w gabinecie medycznym dodatkowo zestaw przeciwwstrząsowy oraz różne środki uśmierzające ból, krople itp. Wszystkie środki stanowiące wyposażenie apteczek

¹⁶ Wyniki kontroli PPIS przeprowadzonej 1 kwietnia 2016 r.

¹⁷ Program licencjonowany, aktualizowany – do 23 stycznia 2017 r.

również znajdujące się w gabinecie medycznym posiadały ważny termin przydatności do użycia.

(dowód: akta kontroli str. 35, 48, 52)

Według stanu na 30 września 2015 r. 27 z 37 zatrudnionych w Szkole nauczycieli odbyło szkolenie z zasad udzielania pierwszej pomocy, w tym wszyscy nauczyciele w-f (3) oraz dwóch pracowników administracji i czterech pracowników obsługi. Kurs zakończony zaświadczeniem obejmował ćwiczenia umiejętności z zakresu technik ratowania i opatrywania dziecka, przy użyciu profesjonalnego sprzętu i środków opatrunkowych, w wymiarze 4,5 godziny.

(dowód; akta kontroli str.34, 36-39)

2.7. 2.7. Wypadki na terenie szkoły

W roku szkolnym 2015/2016¹⁸ miało miejsce pięć zdarzeń, które zespół powypadkowy¹⁹ zakwalifikował, jako lekkie wypadki uczniów. Trzy urazy miały miejsce na zajęciach wychowania fizycznego, a dwa podczas przerwy w budynku Szkoły. Wszystkie były związane z urazami kończyn. Każdorazowo, zgodnie z zasadami określonymi w § 45-47 i § 50 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny, zdarzenia odnotowywano w rejestrze oraz w protokołach powypadkowych. Z treścią protokołu powypadkowego zapoznawano rodziców poszkodowanego małoletniego, stosownie do wymogu § 45 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny. Każdorazowo podejmowane były środki zapobiegawcze, polegające na przeprowadzeniu z uczniami rozmów, w trakcie których zalecano im zachowanie środków ostrożności podczas gier sportowych i na przerwach. O wypadkach powiadamiano radę rodziców, organ prowadzący, pracownika służby bezpieczeństwa i higieny pracy.

(dowód: akta kontroli str. 19-24)

2.8. 2.8. Kontrole w zakresie bezpieczeństwa i higieny

Zgodnie z postanowieniami § 3 ust. 1 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny, zespół kontrolny (powołany przez dyrektora Szkoły) w dniach 24-26 sierpnia 2015 r. dokonał kontroli zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków korzystania z obiektów szkoły. Potwierdzono gotowość Szkoły do rozpoczęcia zajęć dydaktyczno-wychowawczych (nie stwierdzono zagrożeń i nie sformułowano żadnych uwag i wniosków).

(dowód: akta kontroli str. 57-60)

W Szkole w okresie od 1 stycznia 2015 do dnia zakończenia kontroli organy zewnętrzne przeprowadziły łącznie dwie kontrole:

1. Kuratorium Oświaty w Krakowie w zakresie realizacji rządowego programu „Bezpieczna +”, którego celem jest poprawa bezpieczeństwa uczniów zarówno w szkole, jak i poza nią. Kontrolujący nie wnieśli zastrzeżeń do sposobu realizowanych działań Szkoły²⁰;
2. Komendant Powiatowej Straży Pożarnej w Miechowie 2 lutego 2016 r. przeprowadził w Szkole kompleksową kontrolę w zakresie ochrony przeciwpożarowej. Kontrola stanu technicznego budynków, w tym sprawności instalacji elektrycznej, odgromowej, wentylacyjnej, dróg ewakuacji, instalacji od dymowej, zasilania hydrantów, drożności drogi pożarowej oraz zaopatrzenia w gaśnice nie wykazała nieprawidłowości.

(dowód: akta kontroli str. 61-66)

¹⁸ Od 1 września 2015 r. do 31 maja 2016 r.

¹⁹ W skład zespołu wchodził pedagog szkolny i pracownik służby bezpieczeństwa i higieny pracy.

²⁰ Protokół z kontroli przeprowadzonej 29 stycznia 2016 r.

Ustalone
nieprawidłowości

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Ocena częściowa

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

NIK zwraca uwagę, że przebywanie uczniów w salach lekcyjnych, w których powierzchnia przypadająca na jednego ucznia jest mniejsza niż 2 m² może mieć negatywny wpływ na efektywność ich pracy umysłowej. Ponadto zdaniem NIK wyniki pomiaru ciężaru tornistrów szkolnych wskazują na konieczność dalszego uświadamiania dzieci i rodziców o konsekwencjach zdrowotnych zbytniego obciążania kręgosłupa dziecka.

Szkoła zapewniła uczniom w pełni higieniczne warunki pobytu w szkole. Teren i budynki spełniały obowiązujące wymogi. Zadbano o odpowiedni stan sanitarny pomieszczeń i o właściwą wielkość mebli w salach szkolnych. Pozytywnie należy ocenić zapewnienie przez Szkołę dostępu do biblioteki, świetlicy, obiektów sportowych i pomocy przedlekarskiej, a także możliwość spożycia gorącego posiłku na stolówce szkolnej. Uczniom podczas korzystania z komputerów szkolnych zapewniono skuteczną ochronę przed dostępem do niepożądanych treści w Internecie jak również możliwość pozostawiania podręczników i przyborów w pomieszczeniach odpowiednio dozorowanych.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli²¹, wnosi o zorganizowanie uczniom zajęć dydaktyczno-wychowawczych w sposób uwzględniający zasady higieny pracy umysłowej.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Krakowie.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwagi i wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Kraków, dnia 15 czerwca 2016 r.

Kontroler

Katarzyna Bielańska
Specjalista kontroli państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Krakowie

z up.

Marcin Kopec
Wicedyrektor

²¹ Dz. U. z 2015 r., poz. 1096 oraz z 2016 r. poz. 677